

MASOCHISME ALS PERVERS GENOT 2 LACANIAANSE HERCONCEPTUALISERINGEN VAN FREUDS MOREEL MASOCHISME

Lieven Jonckheere

28/04/23
PEVPAT UGent

Freud over maso

- Freud neemt 2 vormen maso van Krafft-Ebing over
 - erogeën maso
 - vrouwelijk masogeseksueerde vormen van maso = man tov vrouw + gemedicaliseerd door Krafft-Ebing
- Freud voegt daar 3de vorm van maso aan toe
nl morele maso
niet geseksueerde vorm van maso + weer gedemedicaliseerd
- maar bij Freud blijven dat alle drie neurotische vormen van maso genot

Lacan over maso

- Lacan vertrekt vanuit Freuds niet geseksueerd én gedemedicaliseerde moreel maso
moreel maso bij Freud nog volledig in neurotisch registre
- Lacan laat toe om moreel maso her in te vullen – vanuit functie contract in mas
 - Lacans herinterpretatie van Freuds moreel maso via het contract
moreel maso = genot van de cultus van het verraden worden
 - mijn lacaniaanse herinterpretatie van Freuds moreel maso via het contract
moreel maso = genot van de deconstructie van eigen *consent*
- zo laat Lacan toe om maso voor het eerst als echt pervers genot te conceptualiseren

FREUD OVER MASO EROGENE MASO & FEMINIENE MASO & MORELE MASO

Freud over maso

- Freud neemt 2 vormen maso van Krafft-Ebing over
 - erogeen maso
 - vrouwelijk masogeseksueerde vormen van maso = man tov vrouw + gemedicaliseerd door Krafft-Ebing
- Freud voegt daar 3de vorm van maso aan toe
nl morele maso
niet geseksueerde vorm van maso + weer gedemedicaliseerd
- maar bij Freud blijven dat alle drie neurotische vormen van maso genot

Freud nam 2 vormen van masochisme over van Krafft-Ebing

Om te beginnen echter al termen *Perversion* en *Masochismus* van Krafft-Ebing over genomen
termen komen inderdaad uit Duitstalige psychiatrie

TERM *PERVERSION*

Korte Geschiedenis term 'perversie'

vanuit etymologie woord 'perversie'

- *per-versus* = ver-draaid / om-gekeerd > perversie = "verdraaiing van wat recht is"
- ipv *Perversion* gebruikte Duits vroeger vaak *Verirrung* = dwaling (weg kwijt, afdwalen)
– ook wel eens bij Freud

kort geschiedenis uitvinding 'perversie'

- oorspronkelijk: perversie = moreel-religieuze term
 - moreel bij Latijnen: perversie = afwijking van het rechte pad – door eigen morele zwakte
 - religieus bij Kerkvaders: perversie = afvalligheid van het ware geloof – door de duivel
- eind XIXe: perversie = medische term
 - tijd1: fysieke geneeskunde
 - perversie = verdraaiing of oneigenlijk gebruik van lichaamsfunctie – door ziekte
 - ook voortplantingsfunctie kan verdraaid=geperverteerd worden – door ziekte
bv. man valt op man als seksueel object
 - tijd2: klassieke psychiatrie maakt zich meester van 'verdraaiing' van voortplantingsfunctie
Krafft-Ebing – Psychopathia Sexualis (1886)
 - wetenschappelijke benadering = medicalisering perversies
 - beschrijft, inventariseert en klasseert alle perversies
 - munt namen van ongeveer alle perversies:
sadisme, masochisme, homoseks, necrofilie, fetisjisme
 - decriminalisering perversies
via onderscheid medische *Perversion* <> moreel-religieuze *Perversität*
 - oude moreel-religieuze *Perversität*
verdraaid seksueel gedrag omdat men daarvan geniet, uit vrije wil
 - nieuwe wetenschappelijk-medische *Perversion*
verdraaid seksueel gedrag omdat men niet anders kan, door ziekte
- Krafft-Ebing deed dit voor homo: homo niet meer strafbaar, maar nu wel ziekte!!!

TERM MASOCHISMUS

Krafft-Ebing = autoriteit inzake maso ten tijde van Freud

Krafft-Ebing baseert zich in 1886 op Leopold von Sacher-Masochs "Venus im Pelz" uit 1870 om een nieuwe perversie als *Masochismus* te munten

- wie is Leopold von Sacher-Masoch
 - in zijn tijd bekend Oostenrijks schrijver
 - eerst meer historisch oa opstand in Gent tegen Keizer Karel!!
 - later bepaald soort moreel (ook weer!!) progressieve fictie oa tegen antisemitisme!!
 - tussendoor ook meer erotisch getint werk
 - nog in leven op het moment dat Krafft-Ebing nieuwe perversie naar hem noemt 1886
 - bij zijn dood (1905 – laatste 10 jaar psychiatrie) is zijn naam al bekender van die perversie dan van zijn boeken
- waarover gaat "Venus im Pelz" (Venus in Bont)
 - tijd1: jonge Severin is smoor op Wanda von Dunajew
 - oudere dame
 - verpauperde Russische adel
 - demi-mondaine die op Griekse Venus lijkt, maar dan met bontstola
 - tijd2: Wanda wil alleen met Severin trouwen na een 'proefperiode'
 - Severin sluit met Wanda contract – dat hij zelf opstelt
 - wordt haar slaaf + verandert naam in Gregor
 - doet haar in contract verklaren:
 - "Ik mag doen met jou wat ik wil
 - en ik hoef mij daar niet schuldig over te voelen:
"Ik ben ontheven van alle verplichtingen jegens U"
 - vanaf dat moment blijkt Wanda 2 gezichten te hebben:
 - mishandelt Gregor fysiek&psychisch = behandelt hem zoals man met een vrouw doet oa hele reeks minnaars
 - extralief na mishandelingen = *aftercare*, in maso termen
 - hoogtepunt en keerpunt: Wanda laat Severin door haar Griekse minnaar afranselen en staat daar lachend bij
 - tijd3: Gregor 'genezen' van zijn slavenliefde voor Wanda
Severin keert terug naar landgoed van vader, waar hij met mannelijke hand de vrouwtjes in het gareel houdt

FREUD NEEMT 2 VORMEN VAN MASO VAN KRAFFT-EBING OVER EN GEEFT DIE EEN NIEUWE NAAM EN INVULLING – VANUIT DE NEUROSEN EROGENE MASO & FEMINIENE MASO

- 2 belangrijke opmerkingen vooraf
 - die 2 vormen van maso vinden we in elke benadering van maso
 - klassieke psychiatrie Krafft-Ebing
 - Freuds psychoanalyse
 - postmoderne én hedendaagse psychiatrie (DSM)
 - Freud noemt die 2 vormen van maso 'seksueel'
man (identiteit) tov vrouw (object)
- man geniet ervan dat een vrouw hem fysieke pijnigt
= maso dat Freud 'erogeen' noemt
 - vaststelling: fysieke pijn kan lustvol zijn
> lust uit onlust = *Schmerzlust* (Freud) = *jouissance* (Lacan)
 - fysieke pijn kan op zich als lustvol ervaren worden
fysieke pijn is op zich erogeen of eros genererend
 - fysieke pijn kan tot het hoogste genot=roes=extase brengen > buiten zichzelf geraken
 - Freuds verklaringen voor genot van de pijn
 - 1ste tijd: verklaring lustvolle van de pijn binnen het lustprincipe
"Drei Abhandlungen" 1905
elk intern proces, dus ook pijn, heeft Sexualerregung als nevenwerking
= soort 'aanleuningsmaso'
 - 2de tijd: verklaring lustvolle van de pijn buiten het lustprincipe
"Ökonomische Problem Masochismus" 1924
doodsdrift niet via Eros naar buiten geraakt > blijft in het organisme huishouden
= primaire maso = moreel maso
 - genot in fysieke pijn enkel maso als dat seksuele verhouding van man tot vrouw mogelijk maakt
 - cf. na pijniging vaak heel liefdevolle *aftercare* vanwege Meester(es)
 - dus als man geniet van de fysieke pijn juist omdat die door vrouw wordt toegebracht
genot in pijn zonder seksuele verhouding tot ander is geen maso
 - cf. automutilatie is geen maso
 - cf. culturele recuperatie van genot in fysieke pijn die buiten zichzelf brengt
– om 'iemand anders te worden'
 - cf. straf
foto Chinese misdadiger die levend gevild wordt (surrealistisch 'paspoort'!)
 - cf. initiaties

- man geniet ervan dat een vrouw hem behandelt zoals man 'alle vrouwen' behandelt
= maso dat Freud 'vrouwelijk' noemt
Krafft-Ebing noemt dat ideëel masochisme > Freud noemt dat vrouwelijk masochisme
 - vrouwelijk maso ≠ maso bij vrouw
cf. Lacan: vrouw niet inherent masochisme – enkel om positie in fantasma man te vinden
 - vrouwelijk maso
man geniet ervan dat een vrouw hem behandelt zoals een man alle vrouwen behandelt
 - door wat ze doet en zegt
 - fysieke objectivering = maso tot gebruiksobject gereduceerd
 - psychische vernedering = maso tot afvalobject gereduceerd
alles moeten 'ondergaan/verdragen'
- genot van fysiek geobjectiveerd én psychisch vernederd worden, zoals een vrouw, is enkel maso als dat seksuele verhouding van een man tot een vrouw mogelijk maakt
- radicaler nog: door maso niet te laten bestaan binnen de betekenaar
 - ... doordat Meeste(es) niet luistert naar maso
maso wordt stem ontnomen cf. *poire d'angoisse*
 - ... doordat Meester(es) niet spreekt met mas
 - spreekt met onzichtbare Dritte over maso
 - commandeert maso *wie ein Hund*

FREUD VINDT EEN DERDE VORM VAN MASO UIT MOREEL MASOCHISME

historische situering van Freuds uitvinding van moreel maso

- tijd1 Krafft-Ebing vindt *Perversion* uit als wetenschappelijk-medisch alternatief voor religieus-morele *Perversität*
 - oude moreel-religieuze *Perversität*
verdraaid seksueel gedrag omdat men daarvan geniet, uit vrije wil
 - nieuwe wetenschappelijk-medische *Perversion*
verdraaid seksueel gedrag omdat men niet anders kan, door ziekte
- tijd2 morele veroordeling keert echter al snel terug in wetenschappelijk-medische *Perversion*
verdraaiing of oneigenlijk gebruik van een of andere lichaamsfunctie, ja, maar toch niet van de voortplantingsfunctie – dat kan niet alleen ziekte zijn, daar moet men toch altijd ergens van genieten
- tijd3: reacties op terugkeer morele in perversie
 - enerzijds psychiatrie kiest voor radicaal andere term nl *Paraphilie*
vervangt term perversie (verdraaiing lichaamsfunctie) door beschrijvende term parafilie (seksuele voorkeuren naast de seksuele hoofdvoorkeur, de coïtus)
 - 1900 uitvinding term *Paraphilie*
onder invloed al van opkomende psychologie – invloed die alleen maar groter zal worden
 - 1920 promotie *Paraphilie* door 1ste psychoanalytische specialist perversies Wilhelm Stekel
 - 1950 promotie *Paraphilia* door psychologen die zich vanuit opkomende genderideologie voor psychoanalyse interesseren oa John Money (oa transseksualiteit)
 - 1980 DSM III doorgebroken in postmoderne Amerikaanse psychiatrie
 - anderzijds Freud als een van de enigen die term perversie behoudt
cf. Drei Abhandlungen zur Sexualtheorie 1905
 - dankzij Freud en PA circuleert Krafft-Ebings perversie nog als klinische term
 - misschien behoudt Freud term perversie juist omwille van inherente morele connotatie
morele komt in elk geval expliciet terug in Freuds uitvinding van ... moreel maso
Freud assumeert ahw terugkeer morele in perversie – maar toegespitst op het gebied maso

theoretische situering van Freuds uitvinding van moreel maso

hoe komt Freud ertoe om moreel maso uit te vinden

moreel maso = soort artefact van het 'neurotisch' te noemen transformisme tussen sadisme en masochisme waarop Freuds benadering van maso gebaseerd blijft

neurotisch SM-transformisme kenmerkt zowel Freuds 1ste als 2de theorie over maso

- 1ste benadering Freud = maso binnen het lustprincipe
secundair maso in de kliniek van de dwangneurose
op basis van het onbewuste (oedipuscomplex & fantasma)
cf. "Drei Abhandlungen zur Sexualtheorie" (1905)
slechts paar stukken en brokken theorie over maso
 - dwangneurotische theorie over erogene én vrouwelijke maso van man tov vrouw
Freud ontdekt die 2 vormen van seksuele maso in onbewust fantasma van dwangneurose
fantasma gebaseerd op transformisme/reversibiliteit binnen een sadomasochistische eenheid
 - tijd1: infantiel anaal sadisme tov ander (vader)
 - tijd2: castratie/schuldgevoel (oedipaal)
 - tijd3: sadisme keert naar binnen = masochistisch fantasma dwangneurose
 - tijd4: maso trekken = *acting out* maso fantasma als dwangneuroticus tot genitale seksuele verhouding gedwongen wordt
 - voorbeelden van deze benadering van het maso vanuit de dwangneurose
(≠ maso als 'echte' perversie!!)
 - bv. gevalsstudie Rattenman (1909)
masochisme bij man dwangneurose
 - bv. metapsychologische analyse van het fantasma "Ein Kind wird geschlagen" (1919)
pas op!! masochisme bij vrouw dwangneurose
- 2de benadering Freud = maso buiten het lustprincipe
primair maso in de metapsychologie van elke neurose
op basis van de inslag van *lalangue* op het genietend lichaam

- 2de benadering Freud = maso buiten het lustprincipe
primair maso in de metapsychologie van elke neurose
op basis van de inslag van *lalangue* op het genietend lichaam
 cf. "Das ökonomische Problem des Masochismus" (1924)
 - ook buiten lustprincipe heerst voor Freud een sadomasochistisch transformisme
– aan de basis van elke neurose (dus niet alleen meer dwangneurose)
 - tijd0
 - seksuele drift (*Eros*) = samenvoegen > tov ander lichaam
 - doodsdrijf (*Thanatos*) = uiteenhalen > tov eigen lichaam
 - tijd1: splijting doodsdrijf
 - deel *Thanatos* via *Eros* naar buiten > tov ander lichaam
 = primair sadisme
 - rest *Thanatos* blijft op eigen lichaam gericht
 = primair of moreel maso
 - tijd2: primair sadisme kan weer naar binnen keren = secundair maso
 - klinische illustraties primair of moreel maso
zelfvernietigende herhalingsdwang neurose
 - Dostojewski's auto-destructieve spelzucht (1928)
 - negatieve therapeutische reacties
 - onbewuste niet volledig laten uitspreken > *acting out*
 - onbewuste wel volledig laten uitspreken > negatieve therapeutische reactie
 hoe dieper Freud in Ubw groef, hoe slechter analysanten werden
 terug tot moment van fixatie genot lichaam door inslag equivoque *lalangue*
 inslag *equivoque lalangue* fixeert doodsdrijf in het eigen lichaam **maakt dat doodsdrijf**
tegen eigen lichaam niet naar buiten tov ander lichaam kan,

LACAN OVER MASO MORELE MASO VIA CONTRACT

Lacan over maso

- Lacan vertrekt vanuit Freuds niet geseksueerd én gedemedicaliseerde moreel maso
moreel maso bij Freud nog volledig in neurotisch registre
- Lacan laat toe om moreel maso her in te vullen – vanuit functie contract in maso
 - Lacans herinterpretatie van Freuds moreel maso via het contract
moreel maso = genot van de cultus van het verraden worden
 - mijn lacaniaanse herinterpretatie van Freuds moreel maso via het contract
moreel maso = genot van de deconstructie van eigen *consent*
- zo laat Lacan toe om maso voor het eerst als echt pervert genot te conceptualiseren

Lacan laat toe om moreel maso her in te vullen – vanuit functie contract in maso

waar haalt Lacan die functie van het contract in maso?

Deleuze's literair-filosofische analyse van Sacher-Masochs "Venus im Pelz"

- Gilles Deleuze's literair-filosofische analyse van Leven & Werk van Sacher-Masoch
 - "Présentation de Sacher-Masoch. Le froid et le cruel" (1967)
= presentatie Franse vertaling "Venus im Pelz" = "Venus à la fourrure"
 - in Deleuze's analyse staan voor Lacan 2 belangrijke inzichten centraal
 - tegen Freud: er is geen SM-transformisme
sadisme en masochisme zijn 2 aparte perversies die niet in elkaar kunnen transformeren
 - aan gene zijde van Freud= in maso als perversie staat contract centraal
Vertrag = verdrag/pact/contract
- Lacan referenties naar Deleuze over maso
Sém XIV (1967) 276, 315-316, 383, 386-390, 393, 396-402
Sém XVI (1969) 134 en 252
- contract in paradigmatische Sacher-Masochs "Venus im Pelz" (Venus in Bont) 1870
 - tijd1: jonge Severin is smoor op Wanda von Dunajew
 - oudere dame
 - verpauperde Russische adel
 - demi-mondaine die op Griekse Venus lijkt, maar dan met bontstola
 - tijd2: Wanda wil alleen met Severin trouwen na een 'proefperiode'
 - Severin sluit met Wanda contract: hij wordt haar slaaf en verandert naam in Gregor
 - vanaf dat moment blijkt Wanda 2 gezichten te hebben:
 - mishandelt Gregor fysiek&psychisch = behandelt hem zoals man met een vrouw doet
oa hele reeks minnaars
 - extralief na mishandelingen = *aftercare*, in maso termen
hoogtepunt en keerpunt: Wanda laat Severin door haar Griekse minnaar afranselen en
staat daar lachend bij
 - tijd3: Gregor 'genezen' van zijn slavenliefde voor Wanda
Severin keert terug naar landgoed van vader, waar hij met mannelijke hand de vrouwtjes in het
gareel houdt

LACANS HERINTERPRETATIE VAN FREUDS MOREEL MASO VIA HET CONTRACT MOREEL MASO = GENOT VAN CULTUS VAN HET VERRADEN WORDEN

tijden van contract in maso

- tijd0: angstwekkend verlangen van de Ander
- tijd1: contract als antwoord op het verlangen van de Ander
- tijd2: contract verbroken door de Ander

tijd 0 = angstwekkend verlangen van de Ander
uitgangsprobleem waarop maso contract antwoord moet bieden

verlangen van Ander = fundamenteel probleem

- subject weet niet wat het is voor het verlangen van Ander
subject weet niet wat Ander van hem verlangt
- subject stelt zich angstige vraag
 - “Ben ik misschien maar een object voor de Ander?”
 - “En welk object dan wel – een afvalobject? *“veut-il me perdre?”*”

tijd 1 = contract als antwoord op verlangen van Ander

iedereen moet antwoorden op angstwekkend verlangen van de Ander

- maso antwoordt op verlangen van Ander door contract met Ander te maken
dat contract reduceert het verlangen van de Ander
 - Ander > Meester(es)
 - verlangen waarvoor ik niet weet wat ik ben > wil om onbeperkt van mij als object te genieten
- hoe doet contract dat?
 - contract construeert een eigen Ander van de betekenaar én een eigen Ander van het genot
 - contract construeert een onuitgegeven, humoristisch te noemen ‘schuldgevoel’

- contract construeert een eigen “Ander van de betekenaar” én een eigen “Ander van het genot”
maso maakt vooraf een contract – en zoekt dan Meester(es) die dat contract *tel quel* wil tekenen
- via contract maakt maso een eigen “Ander van de betekenaar”
 - contract geformuleerd vanuit perspectief van Meester(es)
maso doet zelf zijn Meester(es) zeggen wat die wil
 - slechts asymptotisch: juiste formulering is cruciaal
 - eindeloze herformuleringen van wat Meester(es) zegt dat hij wil
 - schets contract schemert vaak al door in contactadvertenties (online of papier)
 - die Ander van de betekenaar is eigenlijk een imaginaire Ander
geen 3de neutrale (niet genietende!!) partij waartegenover contract wordt getekend
alleen tussen masochist en Meester(es)
- via contract maakt maso een eigen “Ander van het genot”

- via contract maakt maso een eigen “Ander van het genot”
 - contract legt vast wat Meester(es) moet willen nl onbeperkt van maso genieten
contract verplicht Meester(es) om onbeperkt van maso te willen genieten
 - contract beperkt wil Meester(es) om onbeperkt van maso te genieten
in principe zo, om te beginnen – maar we zullen zien dat genot maso juist bestaat in het systematisch proberen opheffen van die grenzen op onbeperkt genot van Meester(es)
 - maso contract beperkt genot Meester(es) – via beperking van ruimte & tijd
 - maso contract beperkt genot Meester in de tijd
 - contract regelt de tijd > grens = 24/24 uur + 7/7 dagen
 - contract loopt voor bepaalde tijd = geen contracten voor eeuwig?
 - maso contract beperkt genot Meester(es) in de ruimte
 - anderer Schauplatz=scène = soort irreële droomruimte
 - locatie scène:
geheime & verloederde plaats: kelder, donjon, verlaten gebouwen
cf. urbexen netwerk
 - de scène zelf:
maso-én-Meester(es) samen gevangen/bevroren in een kille lichtbundel
 - maso als object
 - op de grond, ergens in een hoek, in de lucht zwevend
 - afvalobject tussen vuil
<> zwarte vlek, via latex/lederen kledij = *fétiche noir*
 - Meester(es) als Ander
 - met zwarte fetisj als een blok aan been cf ketens/touwen
 - verdwijnt soms gewoon van de scène – laat maso achter
toppunt maso genot = grootste angst
 - tegengesteld aan maso contract schept encenering wél plaats voor Dritte Person
buiten de scène, ahw in het duister van de zaal, is er ergens een anonieme Ander
waarmee Meester vanop de scène over de geblinddoekte maso kan spreken
 - maso = verhandelde object
 - Meester = louter stem = *His Master's Voice*
 - *Dritte Person* = de Ander van de Ander = enige met ongedwongen genot??
 - maso contract beperkt genot Meester – via de taal
cf. safeword of safegesture / stopwoord of stopteken afgesproken
 - maso kan zelf aangeven dat de grens binnen de toegestane ruimte & tijd bereikt is
 - echter problemen
 - *trance (subspace)* maso door pijn > niet meer aan *safeword* denken
'goeie praktijk' = Meester(es) herinnert daar geregeld aan
 - echter risico dat Meester(es) genot verpest > *consensual non consensual* contract
zonder stopwoorden of -tekens – alles door maso aan Meester(es) overgelaten
cf. infra over deconstructie *consent*
 - doordat Meester(es) van maso als object wil genieten kan maso beetje meegenieten
 - erogene maso van pijniging door een vrouw
 - vrouwelijk maso van door een vrouw behandeld te worden zoals een man met alle vrouwen doet
 - fysiek geobjectiveerd en psychisch vernederd
 - geen bestaan binnen de betekenaar gunnen
 - moreel maso
zal ik hier een originele invulling proberen te geven

- contract construeert een onuitgegeven, humoristisch te noemen 'schuldgevoel'
 - Freud: schuldgevoel verklaart dwangneurotisch maso
schuldgevoel = motor voor transformisme van sadisme naar masochisme in dwangneurose
 - tijd1: infantiel anaal sadisme tov ander (vader)
 - tijd2: schuldgevoel (oedipaal)
 - tijd3: tegen zichzelf keren sadisme = masochistisch fantasma
 - Lacan: schuldgevoel ook centraal bij pervers maso – maar op totaal andere wijze
 - maso contract maakt subject=masochist schuldig + verontschuldigt Ander=Meester
= gespeeld *Über-Ich* en gespeeld schuldgevoel!!
 - contract maakt Meester tot *Über-Ich*= geweten – waartegenover maso absoluut schuldig is
Meester(es) beschuldigt en straft maso voortdurend
cf. "Ik zie dat hij weer met zijn piemel heeft gespeeld! we zullen die eens ..."
 - *jouissance obscène et féroce*
 - *His Master's Voice*
 - stem geweten
 - via contract verkocht maso eigen stem aan Meester'(es)
cf. Faust/psychoticus verkoopt ziel aan de Duivel (*Seelenmord* Schreber)
 - contract verontschuldigt Meester(es) voor spelen absolute *Über-Ich*=geweten voor maso
Meester(es) niet schuldig aan kwaadaardig&obsceen genot van maso als object
 - protagonist Severin doet in "Venus im Pelz" Meesteres Wanda von Dunajew in het contract verklaren: "Ik ben ontheven van alle verplichtingen jegens U"
 - auteur Sacher-Masoch doet in realiteit Meesteres Fanny Pistor alias Baronesse Bogdanoff in het contract verklaren: "Ik heb geen schuld, geen plicht jegens U"
 - heeft maso eigenlijk wel een niet gespeeld *Über-Ich* (geweten) én schuldgevoel??
heeft maso een echt *Über-Ich* (geweten) én schuldgevoel??

- heeft maso eigenlijk wel een niet gespeeld *Über-Ich* (geweten) én schuldgevoel??
heeft maso een echt *Über-Ich* (geweten) én schuldgevoel??
 - niet alleen: maso *Über-Ich* contractueel geënceneerd > schuldgevoel gearrangeerd
 - maar ook nog eens: maso *Über-Ich* is gespleten
 - paradigma splijting *Über-Ich* = geweten ↔ humor = Freuds "Der Humor" (1927)
 - geweten
Über-Ich zwelgt massaal in *jouissance obscène et féroce* van *einschüchtern*=intimideren van Ik
 - *Über-Ich* geniet van ondergraven van het narcisme van het Ik
 - *Über-Ich* geniet van 'tegenslagen' van het Ik – als straf voor dat Ik
 - humor:
Über-Ich spreekt *eingeschüchtertes Ich* op één punt *liebevoll & tröstlich* toe
 - *Sieh' her, das ist nun die Welt, die so gefährlich aussieht. Ein Kinderspiel, gerade gut, einen Scherz darüber zu machen!*
 - *Der Scherz, den der Humor macht, hat nur den Wert einer Probe* als je ermee kan lachen, zal het maar een kinderspel zijn
 - maso contract enceneert splijting *Über-Ich* = geweten ↔ humor
 - kwaadaardig & obsceen genietend *Über-Ich*
 - Meester(es) op een hel belichte scène + stem van maso (1ste stem)
 - maso als object aan haar voeten = *eingeschüchterde Ich (fétiche noir)*
 - Meester(es) spreekt tot Andere Ander = *Dritte* (2de stem)
 - liefdevol & troostend *Über-Ich*
 - ergens in het donker van de zaal = werkelijkheid
 - fluistert het *Über-Ich* (3de stem) het lege omhulsel van dat Ik (*i(...)*)toe: "Zie nu eens, op de scène, dat *Über-Ich* dat jou zo *obscène et féroce* lijkt. Een kinderspel waarmee je alleen maar kan lachen."
- en zo zijn ze al met 4 in de structuur van het masochisme als perversie..
- Meester(es) + *Dritte* in zaal waar ze tegen spreekt
 - maso + *Vierte* in de gedaante van humoristische stem

tijd 2 = contract wordt verbroken door de Ander

- 2 tijden maso contract
 - tijd1
maso contract = garant voor de bevrijdende humor van het maso theater
binnen maso contract en op scène geraakt masochist even onder de druk van zijn *Über-Ich* uit
 - tijd 2
 - humor maso theater blijft echter niet duren
– ondanks alle contractuele *claims* van 24/24 uur en 7/7 dagen en oneindig veel levens lang
 - meest kenmerkende voor maso = contractbreuken
– die altijd, op tragische wijze, als verraad ervaren worden
- typisch einde maso contract
Meester(es) blijkt niet in staat om contract na te komen
 - aan een bepaalde grens valt Meester(es) door de mand:
 - niet langer in staat om onbepert van maso als object te genieten
 - begint zich schuldig te voelen over onbepert genot van maso als object
 - want begint te vrezen voor fysieke of mentale gezondheid van maso
 - want begint zich verantwoordelijk te voelen voor welzijn maso
= Gewissensangst=gewetensangst (Freud)
 - niet alleen meer het *Über-Ich* voor de masochist
maar heeft blijkbaar zelf ook een *Über-Ich*
 - blijkt plots "ook maar een mens" = subjectief verdeeld
 - op dat moment van angst pleegt Meester(es) contractbreuk
 - speelt het spel van maso niet meer mee > vlucht weg van de scène = *passage à l'acte*
2 voorwaarden voor *passage à l'acte* van Meester(es) cf. Sém X
 - *émotion*
 - *embarras*
 - resultaat = onbewuste bedoeling maso
 - drijft Meester(es) tot grens op het gebied van het genot
 - viseert punt waarop Meester(es) angstig wordt voor 'zijn' wil om onbepert van maso te genieten, het punt waarop Meester(es) beseft dat die wil hem eigenlijk vreemd is
- contractbreuk door Meester(es) reveleert echte schuldgevoel in perverse maso

- contractbreuk door Meester(es) reveleert echte schuldgevoel in perverse maso
 - binnen contract is schuld van maso gespeeld
– dat schuldgevoel is dus om te lachen
cf. supra
 - contractbreuk door Meester(es) doet echte schuldgevoel van maso verschijnen
– dat schuldgevoel is van elke humor gespeend
cf. Lacan over schuldgevoel – binnen psychoanalytisch perspectief (VII, 368-370 (1960))
 - la seule chose dont on puisse être coupable – au moins dans la perspective analytique
 - *c'est d'avoir cédé sur son désir ...*
= toegeven of capituleren op het punt van zijn verlangen
 - *... au nom du bien de l'autre*
= omwille van het welzijn van de ander of het algemeen welzijn
 - Lacans abstract voorbeeld van avoir cédé sur son désir au nom du bien de l'autre is maso op het lijf geschreven
 - Lacans abstract voorbeeld (op Antigone gebaseerd)
 - ik heb *pacte* of contract met ander
 - ander houdt zich niet aan contract = ander verraadt mij
 - ik begrijp dat ander zich niet aan contract kan houden, dat hij mij moest verraden
 - omdat dit het beste is voor het welzijn van ander én mijzelf
 - omdat dit het beste is voor het algemeen welzijn
 - in zijn plaats zou ik mij ook niet aan dat contract gehouden hebben
 - ik aanvaard dat ander zich niet aan contract houdt, mij verraadt
 - toegepast op maso
 - maso geforceerd contract met Meester(es)
doet Meester(es) verklaren dat zij onbepert wreedaardig & obsceen van hem wil genieten – zonder zich schuldig te voelen
 - Meester(es) houdt zich niet aan contract = Meester(es) verraadt maso
want Meester(es) krijgt gewetensangst tov 'eigen' onbepert genieten van maso
 - maso begrijpt dat Meester zich niet aan contract kan houden, hem moet verraden
maso leeft zich in Meester(es) in en begrijpt diens gewetensangst
 - Meester(es) is tenslotte “ook maar een mens”, met zijn gevoelens
 - maso zegt bij zichzelf dat hij ander ook niet zo zou kunnen mishandelen
 - maso aanvaardt dat Meester(es) contractbreuk pleegt, hem verraadt

echte, van elke humor gespeende schuld van maso

- tijd1: Ander contract opdringen
- tijd2: aanvaarden dat Ander contract verbreekt
aanvaarden verraad Ander > echt schuldgevoel
- tijd3: echt schuldgevoel m > weer contract met Andere Ander ...
- ... contract dat fataal weer door die Ander zal verbroken worden

deze helse cyclus is het ultieme genot van maso

eindeloze herhaling van het verdragen van verdragsschennissen of contractbreuken door de Ander
cultus van het verraden worden door de Ander

is dit een nieuwe lacaniaanse invulling van Freuds moreel masochisme ??

MIJN LACANIAANSE HERINTERPRETATIE VAN FREUDS MOREEL MASO VIA HET CONTRACT MOREEL MASO = GENOT VAN DE DECONSTRUCTIE VAN EIGEN CONSENT

monsterverbond rond maso als *identity*

- universitaire psychologie demedicaliseert=depathologiseert maso
- 'ervaringsdeskundigen' decriminaliseren masochisme

**universitaire psychologie demedicaliseert=depathologiseert maso
via klassieke bio-psycho-sociale waanconstructie**

psy opgehangen tussen zgn *evidence based* bio en socio (eigenlijk sciëntistisch)
met biologische haken en sociologische ogen > psy als een soort gekruisigde Christus!

- psychologisch gegeven: maso = legitiem genot > goed voor nieuwe *identity*
cf. 2 nieuwe vormen van niet-seksueel en dus niet-pathologisch maso
als antwoord op terugkeer 'morele' in Krafft-Ebings Perversion
 - Freud assumeert terugkeer van het morele in maso
= uitvinding moreel maso
 - Psychiatrie verzet zich tegen terugkeer morele in maso – met medewerking psychologie
 - DSM III 1980 uitvinding Paraphilia als Disorder=gedragsstoornis
 - DSM-5 2013 uitvinding nieuw onderscheid
Paraphilic Disorder ↔ Paraphili Interest = legitiem genot > nieuwe *identity*
meteen toegepast op maso als parafilie
 - *Masochistic Disorder*
 - storende impact maso gedrag
klinisch significant lijden of sociale/beroepsmatige beperkingen
 - statistisch gezien veel minder frequent dan normaal seksueel gedrag = *order*
en dus een *disorder*
 - *Masochistic Interest*
 - geen storende impact maso gedrag
geen klinisch significant lijden of sociale/beroepsmatige beperkingen
 - statistisch gezien vrij frequent vergeleken normaal seksueel gedrag = *order*
en dus geen *disorder* – maar legitieme vorm van genot > nieuwe *identity*
 - 'niet seksuele' maso = niet specifiek voor man tov vrouw
 - *Paraphilic Disorder*
maso enige *Paraphilic Disorder*, die we soms bij vrouw vinden
cf. DSM-IV 1994 sexe-ratio ivm maso: 20 man / 1 vrouw
 - *Masochistic Interest* als nieuwe *identity* ogv genot
vrouw quasi op voet van gelijkheid met man
cf. DSM-5 2013: sexe-ratio BDSM (maso) 2,2% man en 1,3% vrouw!

- biologisch gegeven: maso = *mens sana in corpore sano* > goed voor de burger
bv. biologische psychiaters Manuel Morrens & Elise Wuyts¹ UAntwerpen 09/01/20
 - Promotie BDSM = mentale hygiëne
“BDSM maakt gelukkig > BDSM is goed voor volksgezondheid – lichamelijk én psychisch”
 - ogv delirant wetenschappelijk experiment
 - selectie proefpersonen
BDSM-club – *in actu* = echt *fieldwork*!!
 - maso (sub)
 - fysieke pijn↑ > positieve stresshormonen (plezierhormonen)↑ cf. roes hardloper
 - mijn eerste kritiek
depressie > maso > pijn > roes > depressie even gecoupeerd
echter impasse: moet alsmaar meer cf. ratten die op genotsknop drukken
 - master (dom)
 - *mindgames*↑ > machtsgevoel↑ > positieve stresshormonen=plezierhormonen↑
 - mijn eerste kritiek
maso contract = mindgame vanwege maso
- sociologisch gegeven: maso = eigenheid vrouw > goed voor emancipatie vrouw
discussie: is politiek feminisme verzoenbaar met privé masochisme?
 - positie1: maso = gevaar voor feminisme
cf. Gloria Steinem (eminente USA feministe)
 - positie2: maso = opportuniteit voor feminisme
vrouw=maso > echt vrouw worden via *traversée* inherente vrouwelijk maso (*Interest*)
 - theoretische redeneringen
cf. heropflakking feministisch gebruik maso vanuit “Fifty Shades of Grey” (2011)
vrouwen bekennen maso fantasieën op moment dat ze meer macht krijgen
maso fantasie = controle over Meester: “ik zeg wat man met mij mag doen”
 - publieke getuigenissen vrouwen
 - bv. Standaard 2019 ergens
“eerste zweepslag voelde als thuiskomen = vrouw worden
 - bv. Standaard 22/02/20
commentaar Ariane Bazan (psychoanalytica!) op boek Sofie Rozendaal
 - “toelaten onderdanigheid in intimiteit > assertiever in sociale
fantasma uilteven in seksspel > fantasma speelt je minder parten in realiteit
discutabel
 - gaat sowieso over neurotisch masochisme – als *acting out*, voorbijgaande fase

¹ Schrijfster van “De Studente”, een boek over een soort BDSM relatie tussen een prof en een studente

‘ervaringsdeskundigen’ decriminaliseren masochisme

als maso gedemedicaliseerd wordt en dus geen pathologie meer is, riskeert maso misdaad te worden
> maso moet argumenteren waarom maso niet automatisch strafbaar is

wettelijk=juridische problemen met maso

> eerste reacties maso (BDSM-community)

- wet 1: slagen en verwondingen (Strafwetboek artikel 398)
 - wet:
 - “niemand kan instemmen met geweld op zichzelf”
(men mag enkel instemmen met *minor injury*)
 - 3 wettelijke uitzonderingen waarbij men kan” instemmen met geweld op zichzelf”
medisch gecontroleerde uitzonderingen
 - chirurgie
 - enkel geneeskunde mag beslissen of chirurgie nodig is
 - enkel geneeskunde mag die chirurgie uitvoeren
je mag ander niet vragen jou te verminken – ander mag daar niet op ingaan
 - euthanasie
 - enkel geneeskunde mag beslissen of iemand dood mag vragen én krijgen
 - enkel geneeskunde mag die dood toedienen
je mag ander niet vragen jou te doden – ander mag daar niet op ingaan
 - gevechtssporten
 - milieu bepaalt eigen regels ivm toestaan geweld op zichzelf
 - maar wel met voorwaarden
 - iedereen moet die regels aanvaarden = consensus
 - 3de = scheidsrechter moet toezien op naleving regels
 - vooral: medisch toezicht (dokter in de zaal) staat boven die regels
 - probleem voor maso
Meester(es) kan beschuldigd worden van “slagen en verwondingen
ook al gebeurt dat met contractueel vastgelegde toestemming van maso
 - reactie maso: maso = gevechtssport > zelfregulering
maso als 4de uitzondering – naar het model van de gevechtssporten?
 - echter maso voldoet niet aan vereisten van gevechtssport
 - slaagt er niet in om regels ivm “instemmen met geweld op zichzelf” te bepalen
 - geen omschrijfbaar ‘milieu’
 - iedereen heeft zijn *inconceivably private* regels ...
... vanuit zijn *inconceivably private* genot
 - geen scheidsrechters die toezien op naleving regels
want principieel een contract tussen 2 partijen – zonder 3^{de}
 - mag niet onder medisch toezicht!
dokters deontologisch fout (zelfs strafbaar) als ze aan maso meedoen
 - 2019 UK wet allows for consent to acts that inflict injury!!

- wet 2: risico's voor veiligheid & gezondheid
 - overheid heeft altijd recht op inmenging in privé – in belang van veiligheid & gezondheid probleem voor maso
 - veiligheid lichaam <> maso = verminking
 - veiligheid openbare orde <> maso = dom betalen in het zwart, belastingen
 - veiligheid kinderen <> ouder die aan maso doet
 - reactie maso: maso = toppunt van autonomie > toppunt van privacy
 - zwaaien met absolute privacy “wet stopt aan deur van slaapkamer – recht op privacy etc
 - maar geen consensus ivm veiligheid in BDSM-milieu
 - geven toe dat BDSM risico voor veiligheid & gezondheid is ...
 - ... en dus moet BDSM-beoefenaar (sub én dom) zelf voldoende *risk-aware* zijn én blijven (probleem is als hij/zij in de *subspace* van een pijnroes komt ...)
 - cf. infra ivm maso contracten
- wet 3: seksueel strafrecht
01/06/22 Van Quickenborne (liberalen!)
 - verbod op tentoonstellen, aanbieden, verkopen, verhuren, uitzenden, leveren, verspreiden, ter beschikking stellen, overhandigen, **vervaardigen???** of invoeren van inhoud van extreem pornografische of gewelddadige aard
 - pornografisch of gewelddadig
cf. politieke context: oa IS-onthoofdingsvideo's als bekeringsinstrument
perversie inderdaad ook bekeringsgezind – “volg de wet van je genot!”
 - extreem
dermate pornografisch of gewelddadig dat zij bij normaal en redelijk persoon traumatiserend kunnen zijn of andere psychisch schadelijke gevolgen kunnen hebben
cf. wurging, mishandeling, verkrachting en bestialiteiten
 - ook als het ‘maar fictie’ is
 - ook niet onder volwassenen die daar vanuit zelfkennis zelf voor kiezen
 - accent op openbare zedenschennis
vervaardigen BDSM in privécontext mag, maar niet verspreiden!
 - reactie maso: maso = seksuele identiteit > opnemen in antidiscriminatiewet
 - antidiscriminatie al voor seksuele oriëntatie (homo) + bepaalde seksuele identiteiten (trans)
 - milieu lobbiet
 - cf. Sofie Royer & Jochum Vrielink Universiteit Saint-Louis Brussel.
maso = seksuele identiteit > absolute recht om seksuele identiteit te beleven
 - zelfs via praktijken die voor persoon zelf schadelijk zijn
 - zelfs via vervaardigen, verspreiden en (vrijwillig) kennismaken van extreme BDSM
 - cf. 2021 enquête attitude tov BDSM (UAntwerpen = Morrens en Wuyts??)
 - BDSM-*practitioners* gestigmatiseerd > gediscrimineerd
cf. ½ ondervraagden wil geen BDSM-*practitioner* als babysit
(nog grotere percentages ivm pedofiele babysit)
 - BDSM-*practitioners* durven niet met hun *identity* en *lifestyle* naar buiten komen (*coming out*)

- wet 4: seksueel strafrecht

01/06/22 Van Quickenborne (liberalen!)

- operationalisering toestemming (consent) met betrekking tot seksueel zelfbeschikkingsrecht
toestemming beoordeeld in het licht van de omstandigheden
 - toestemming kan niet worden afgeleid uit ontstentenis van verweer (niet 'neen' gezegd)
 - toestemming onmogelijk in volgende situaties:
 - **teveel??** angst / alcohol etc / ziekte of handicap
 - bedreiging, fysiek&psychisch geweld, dwang, verrassing, list, strafbaar gedrag
 - bewusteloos of slapend slachtoffer
 - toestemming kan worden ingetrokken op elk ogenblik voor of tijdens
cf. *stealth* = heimelijk uitdoen condoom tijdens
 - toestemming bij seksuele meerderjarigheid = 16j
14-16j seks met wederzijdse toestemming als ander niet meer dan 3j ouder is
 - tonen, toegankelijk maken of verspreiden beeld/geluid van onblote persoon of persoon die expliciete seksuele daad stelt zonder toestemming of medeweten, ook al heeft persoon ingestemd met het maken ervan
- reactie maso: maso = consensual non consent
ultiem genot maso = maso juridisch onvatbaar maken
via deconstructie notie *consent* = *to mess with consent* = *to blur the lines of consent*
door te tonen dat *consent* op zich *a messy business* is
 - BSM-ervaringsdeskundigen 'conceptualiseren' zelf notie *consent*
onderzoek praktische problemen met *consent* in maso contracten
bv. Williams (2014). Introducing a new framework for Negotiating BDSM Participation
 - *community based research* = medewerking van *BDSM-practitioners in the field*
 - onderzoekende sociologen/psychologen zelf vaak BDSM militant
 - 3 niveau's van consent (vanuit Foucault)
 - surface consent
= *consent*, zoals algemeen aanvaard in sociale leven
 - "een neen is neen is een neen!" (cf. *a rose is a rose is a rose*)
 - maso wil geen dupe zijn van dit soort burgerlijke *surface consent*
 - scene consent
= *informed consent*, zoals afgesproken in maso contract
 - *consent* over
 - wat er op scène zal gebeuren
 - "neen!" op scène: wanneer is dat echt en hoe dat markeren (*safeword*)
sub kan dat soort *scene consent* op elk moment beëindigen
 - maso speelt met *scene consent* als bron van genot
 - deep consent
= 'onbewuste' *consent*, waardoor subject zelf voorbijgestoken wordt
consent at some deeper and more meaningful level
 - maso ontwaakt uit *subspace* en stelt vast: "I did consent"
 - besluit: "als ik eerlijk ben, is dit wat ik eigenlijk in mijn diepste zelf wou"
 - vaak pas tijdens *aftercare* en in gesprek met dom (dus suggestie??)
 - maso viseert *deep consent* = catharsis
 - evolutie consent doorheen 5 types van maso contract

- evolutie consent doorheen 5 types van maso contract
 perverse kant maso = vorm *consent* uitvinden die maso genot maximaliseert
 en dat kan pas door *consent* volledig te deconstrueren in *Consensual Non Consent*
 - contract 1: Safe, Sane and Consensual = SSC
 - vanuit aanpassingsideologie
 - vermijden perceptie maso als onwettige *abuse*
 - enkel *consent* met praktijken die medisch gezien “Veilig & Gezond” zijn
 - contract 2: Risk Aware Consensual Kink = RACK (tieten)
 - vanuit klantgerichtheid
 - *appeal of thrill* voor maso is juist risico voor “Veiligheid & Gezondheid”
 - *informed consent* met praktijken waarvan men goed beseft dat die medisch gezien risico voor “Veiligheid & Gezondheid” vormen – info vaak nog vanuit de Ander
 - contract 3: Personal Responsibility Informed Consensual Kink = PRICK (pik!!)
 - vanuit neoliberale ideologie van autonomie *Self*
 - persoonlijke verantwoordelijkheid maso om zich zelf te informeren over medische risico's voor “Veiligheid & Gezondheid”
 - contract 4: Consent, Communication, Caring, Caution = CCCC
 - vanuit ‘wetenschap’ (gender studies)
BDSM-practitioners = ½ sociologen & psychologen
 - hoe *risk-taking* maximaliseren + hoe *deep consent* forceren
 - via *communication*
 oa om te beginnen: contract = eindeloos gedetailleerde checklist
 - via *caring*
 - vanuit feministische ethiek <> patriarchale moraal van de wet
 - vanuit psychologie intersubjectiviteit: zelfkennis > ieders eigenheid zien
 - via *caution* – vanuit nieuwe ‘psychologische’ visie op *risk*
 - *risk* niet meer louter geneeskundig
 - *risk* vanuit *personal sexual scripts*
 – als resultaat van *unique experiences* (trauma!!)
 - risico: dergelijke maso neigt tot teveel *risk-taking* ...
 - opportuniteit: voor seksueel trauma kan maso therapeutisch zijn
 – doordat herhaling trauma tot *deep consent* leidt (“zelf gewild”)
 - contract 5: Consensual Non-Consent = CNC

- contract 5 : Consensual Non-Consent = CNC
meta-consent = blanket consent (blanket = allesomvattend)
 - vanuit *experienced BDSM-practitioners met committed relationships*
= maso als seksuele verhouding
 - *The New Deal* van het CNC-contract
 - veronderstelling
sub ervaart interne grenzen tov ultieme onderwerping
 - seksuele grens bv. *rape*
 - kantiaanse tijd- en ruimtegrens bv. slaaf 24/24 en 7/7 op elk gebied
 - afspraak
Meester(es) mag interne grenzen tov ultieme onderwerping bij maso forceren
= geen afspraak ivm *consent*
 - niet vooraf afgesproken wat mag of niet mag
 - *dom can act as if consent by sub has been waived* (afstand doen)
dom moet geen rekening houden met 'neen!!' van sub
 - in extreemste geval ook geen *safeword*
 - resultaat = grootst denkbare genot
"I like it when I don't like it. I want it when I don't want it"
"it is so much more thrilling when you didn't say yes"
½ subs doet alwat meester zegt > verlegt 'grenzen' > heel content
 - triomfantelijke auto-evaluatie CNC
 - CNC = therapeutisch
subdrop & aftercare moeilijker – maar leiden wel tot *deep consent*
 - *subdrop: sub upset and angry, as if they were really abused*
> geen *aftercare* opdringen
 - leidt tot *deep consent* met iets wat maso vooraf onmogelijk achtte
cf. CNC therapeutisch voor slachtoffers van geweld/verkrachting
her spelen, maar nu zelf mogelijkheid tot management van controle &
aanvaarding via catharsis
 - CNC = seksuele verhouding
minder 'gevoel' van *consent violations*
 - niet omdat er geen consent is
 - maar omdat er vooraf meer over gecommuniceerd moet worden!!
- **Anarchisme vandaag**
 - **Consent maximaal tussen M en F**
want anarchisme van de verleiding leidt tot vrouwenvriendelijke verkrachting
 - **In politiek geen consent meer – maar verleiding**
politics of consent (weg met de consensus realiteit) tot the seduction of revolution

fundamenteel probleem met maso blijft

- maso is niet alleen seksuele identiteit, verhouding tot zichzelf
(of niet alleen een seksuele identiteit)
- maso is in eerste instantie een verhouding tot Ander
 - niet ik doe mijzelf pijn (automutilatie), maar ik verplicht Ander om mij pijn te doen
 - via een contract dat in de plaats van de wet wil komen
en daar komt de wet dus altijd tussen